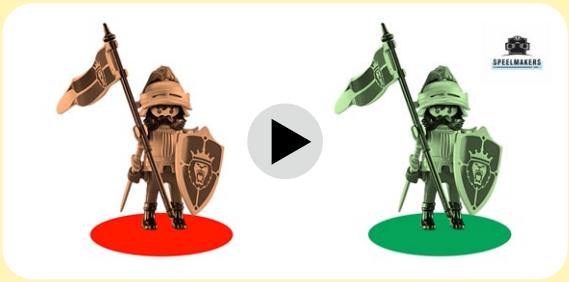
Aan de slag!

In 10 stappenplan naar maximaal speelplezier

1 Kijk naar de poortwachter-video

https://vimeo.com/1246626970/cbbe364032

Herkenbaar? Het doel is niet dat alles altijd kan en mag. Het doel is wel dat je je bewust bent van jouw rol en dat je hierover nadenkt. Door dit samen met je collega's te doen, werk je als team aan meer en rijkere speelkansen voor alle kinderen.

2 Hoe kijk jij naar spelen?

Het start bij hoe je naar spelen kijkt! Jouw visie en kijk op spelen is belangrijk.

- Hoe jij naar spelen kijkt, is belangrijk. Het bepaalt hoe jij het spelen van kinderen ondersteunt. Het bepaalt ook wanneer jij spel mogelijk maakt als "groene poortwachter" en wanneer niet, als 'rode poortwachter'.
- Spelen kan er heel verschillend uitzien. Elk kind speelt op zijn eigen manier. Ook elke begeleider kijkt anders naar spelen. Iedereen vindt andere dingen belangrijk.
- Sta daarom even stil bij jezelf.
  - Wat betekent spelen voor jou?
  - Wat vind jij belangrijk in het spel van kinderen?
- Met deze oefening kan je hierover nadenken. Kijk naar de woorden hieronder. Kies drie woorden die voor jou tonen wat spelen is. Welke woorden springen er voor jou uit?

Samenwerken
Grenzen verleggen
Fantasie
Plezier
Vrijheid
Structuur
Vuil worden
Experimenteren
Uitdaging
Verwondering
Interactie met anderen
Creativiteit
Natuurbeleving
Ontspanning
Inspraak
Beweging
Avontuur
Alleen kunnen zijn
Rust vinden
Interesses van kinderen
Duidelijkheid
Leeftijdsgericht
Zelfvertrouwen
Leren
Motivatie

- Het is fijn om dit samen met collega's te doen. Zo hoor je hoe anderen naar spelen kijken. Dat helpt om elkaar beter te begrijpen en samen keuzes te maken.

3 Ben jij een poortwachter?

Ben jij een poortwachter bij spel? Wanneer help je spel vooruit (groen)? Wanneer stop je spel (rood)? Denk verder over de poortwachter. Wat is er nu 'rood' dat je 'groen' kan maken?

Denk aan:

- Materiaal
- Omgeving
- Andere kinderen
- Tijd
- Begeleiding

4 Wat vind jij belangrijk voor het spel van kinderen?

Doe dit alleen of met je team. Bekijk de situaties hieronder. Kan dat of mag dat volgens jou? Hoe zit dat bij je collega's? Waarom vinden jullie dat?

Kinderen kunnen in de modder en aarde spelen of in plassen springen

Kinderen kiezen zelf waarmee ze spelen

We gaan vaak op verkenning in de buurt

We halen materiaal van buiten naar binnen of van binnen naar buiten

Kinderen mogen proberen om zelf hun eten op te scheppen en water uit te gieten

We geven kinderen de kans om te proberen, met vallen en opstaan

Ouders komen binnen en spelen mee

We werken thematisch, per seizoen of volgens wat leeft

Verschillende leeftijden spelen samen

We bieden naast speelgoed ook echte materialen en open einde materialen aan

Kinderen krijgen de ruimte om zelf conflicten op te lossen

Aan de slag!

5 Betrek ouders en vraag hoe zij naar spelen kijken

Dat kan door concrete voorbeelden te geven, door quotes of woorden op te hangen of door samen uit te wisselen over hoe je het spelen van hun kind ziet.

6 Observeer de betrokkenheid van kinderen

Observeer eerst één kind tijdens het spelen. Wat boeit het kind? Hoe schat je de betrokkenheid in? Hoe komt dit? Probeer deze vragen ook voor een ander kind te beantwoorden.

7 Denk na hoe je de betrokkenheid kan stimuleren

Doe dat aan de hand van deze vier factoren:

- **Vrijheid:** Is er genoeg keuze voor kinderen? Op vlak van materiaal, met wie ze spelen, waar ze spelen?
- **Interesse:** Wat boeit de kinderen? Hoe kan je daar met materiaal, de omgeving of een speelimpuls nog meer op inzetten?
- **Comfort:** Hoe voelen kinderen zich? Wat kan je nog doen om hun welbevinden te verhogen?
- **Uitdaging:** Welke uitdaging hebben de kinderen nodig? Hoe kan je hen dat bieden?

8 Denk na over wat jij doet

Dat kan tussendoor of na een werkdag. Je kan je reflecties noteren, door deze vragen te beantwoorden:

- Wat ging er goed vandaag?
  Hoe reageerde het kind hierop?
- Wat liep minder goed?
  Hoe reageerde het kind hierop?
- Wat wil ik de anders doen?

9 Breng je visie in de praktijk

Laat zien wat je belangrijk vindt. Dat kan bijvoorbeeld door:

- in te zetten op activiteiten
- in te spelen op kinderen
- materialen te verzamelen
- een speelhoek uit te werken

10 Laat je ondersteunen en zoek inspiratie

Vraag je pedagogisch coach of verantwoordelijke om samen met je team een gedeelde kijk op spelen te ontwikkelen. Verruim je blik met filmpjes op BlinkTV, artikels, een boek uit de bibliotheek (zie de leestips hieronder) of een bezoek aan een andere opvang. Volg vorming over een aspect van spelen waar je meer over wilt leren. Bespreek wat je inspireert, maak samen afspraken en probeer uit. Begin klein!

2026-11-13-001